

Občni zbor »Matiče Slovenske« za leto 1887 bil je dné 18. aprila t. l. v mestni dvorani v Ljubljani. Udeležilo se ga je okoli 50 društvenikov. Društveni predsednik g. profesor *Jožef Marn* je v daljšem govoru razvil program Matičinega delovanja, poudarjal, da društvo napreduje, četudi počasi, omenjal, da je »Matica« dné 4. februarja zvršila 24. leto svojega obstanka in da bode tedaj prihodnje leto praznovala *petindvajsetletnico* svojo. Z ozirom na to okolnost bi bilo pač želeti še živahnejšega zanimanja za »Matico«, da bi mogla dostojno praznovati 25. leto življenja in delovanja svojega. Govornik končno izreka potem zahvalo gg. odbornikom, načelnikoma obeh odsekov, g. blagajniku, ki že petnajst let spretno opravlja težki svoj posel, izvrstnemu g. tajniku, o katerem naznanja, da ga je odbor v zmislu pravil brez razpisa na novo potrdil za daljša tri leta, kar je občni zbor odobruje vsprejel v pómno.

Iz sklepnega računa za leto 1887. posnemamo, da je imela »Matica« v tej dóbi 13.267 gld. 35 kr. dohodkov in 9720 gld. 80 kr. troškov. Skupno premoženje se je leta 1887. *pomnžilo* za 2114 gld. 53 kr. ter znaša zdaj 52.191 gld. 80 kr. — Dohodki leta 1888. so proračunjeni na 6060 gld., troški na 5560 gld., od zadnje vsote spada na izdavanje knjig za tekoče leto 3300 gld.

Dolg glavnici, ki je leta 1881. znašal še nad 10.000 gld., zmanjšal se je leta 1887. za 906 gld. 56 kr. ter znaša zdaj še 7729 gld. 91 $\frac{1}{2}$ kr.

Račun o tujem premoženji, kateremu upravlja društveni odbor, kaže, da znaša zaklad za Vilharjev spomenik 326 gld. 60 kr., zaklad za Costov spomenik 1156 gld. 88 kr. in Jurčič-Tomšičeva ustanova za literarne namene 2500 gld. 39 kr. Iz obresti te ustanove sta bili do dné 31. decembra 1887. l. razpisani dve častni nagradi po 200 in po 100 gld. za dve izvorni povesti. Odboru sta došla dva rokopisa, o katerih v kratkem izreče sodbo svojo. Zaklad za Vodničkov spomenik je »Matica« izročila odboru, ki se je ustanovil v ta namen, da postavi Vodničku na javnem prostoru v Ljubljani dostojen spomenik.

Iz obširnega poročila g. tajnika *E. Laha* povzémamo te točke:

Leta 1887. je odbor izdal troje knjig: 1. Letopis, uredil Fr. Levce, 2. Dr. Lampetov »Uvod v modroslovje« in 3. Gogolove »Mrtve duše« v Gorenjčevem prevodu. Vse tri imenovane knjige obsezajo 52 tiskovnih pol. Tudi za letoš. so doslej določene tri knjige, namreč: *Letopis* za leto 1888. Urednik prof. dr. *L. Požar*. Večina spisov je že gotova, nekaj jih utegne priti kmalu, gotovo pa o pravem času. To knjigo, obsezujočo okoli 20 tiskovnih pol, bode spet tiskala »Narodna Tiskarna«. — 2. »*Slovenci in leto 1848.*« kulturno-zgodovinska stvarna razprava, obsezujoča okoli 18 tiskovnih pol, spisal prof. *J. Apih*. Rokopis gre te dni k Blazniku v tisek. — 3. *Erjavčevi febrani spisi*, I del, uredil Fr. Levce. Knjiga bode kot III. zvezek »Zabavne knjižnice« obsegala okoli 15 tiskovnih pol. II del te knjige izide prihodnje leto. Tiskala jo bode »Katoliška Tiskarna«. Pravico do izdave si je »Matica« pridobila od váruha pokoju kovih dedičev. Ako se izmed dveh povestij, ki sta odboru došli na razpis častne nagrade iz Jurčič-Tomšičeve ustanove, prisodi kateri razpisana nagrada, izide potem obdarjena povest kot *četrti* društvena knjiga v Milčevi tiskarni.

Društvena knjižnica je dobila za leto 280 knjig prirastka. — Književna zaloga je znašala koncem decembra 1887. leta 17.127 knjig in 1827 zemljevidov, zmanjšala se je tedaj tekom lanskega leta za 539 knjig in 247 zemljevidov. Pri zalogi je skupila »Matica« lani nad 300 gld. — Leta 1885. je plačalo »Matičici« društvenino 1130 letnikov, za leto 1886. že 1196 letnikov, za leto 1887. doslej že 1297 letnikov, nekaj jih utegne še priti, tako da jih bode gotovo nad 1300. Ustanovnikov je vedno nekoliko nad 300.

Ko je tajnik zvršil poročilo svoje, oglasi se g. dr. *J. Vošnjak* in nasvetuje, naj občni zbor društvenemu odboru za vsestransko uspešno in marljivo delovanje njegovo iz

reče popolno svoje priznavanje in svojo zahvalo, in občni zbor je ta nasvet soglasno odobril.

Nato se oglasi g. prof. dr. *Lovro Požar* ter v daljšem korenitem govoru, katerega je skupščina živahno odobraval, najprej obžaluje, da »Matica« nikakor nima toliko društvenikov, kolikor bi jih morala imeti razmerno s številom slovenskega razumništva, kajti ogromna večina inteligentnih Slovencev, katerim je »Matica« v prvi vrsti namenjena, ni še zastopano v društvu. Mariborskim Slovincem n. pr. bi se gotovo vsak hudo zameril, kdor bi jim rekel, da je med njimi samo 40 inteligentnih narodnjakov, kajti samo toliko je med njimi »Matičinih« društvenikov. Celjskim Slovincem bi gotovo tudi nihče ne ugodil, kdor bi jim očital, da je v obmestji celjskem samo 19 razumnih domoljubov — in vendar je samo toliko vpisanih v »Matico«. In kaj bi rekla slovenska Ljubljana, ko bi kdo vstal ter rekel: »Vsa Ljubljana šteje samo 260 inteligentnih Slovencev!« — in vendar je samo toliko ljubljanskih Slovencev matišnjakov! »Matica Slovenska« je namenjena razumništvu slovenskemu, naj bi se torej vsak vpisal, kdor misli, da spada med razumništvo. Število matišnjakov bi se moralo podvojiti in potrojiti, kajti sedanje število nikakor ne odgovarja resničnemu številu inteligentnih Slovencev. G. dr. Požar završuje svoj govor z gorkim pozivom do vseh inteligentnih narodnjakov, naj pristopijo »Matici«.

Pri dopolnilnih volitvah v odbor so bili izvoljeni gg. prof. Anton Bartel, notar dr. Jarnej Zupanec, prof. dr. Jakob Skét, prof. M. Pleteršnik, Ivan Vilhar, prof. Vilibald Zupančič, prof. Fr. Šuklje, prof. M. Žolgar, prošt dr. Anton Jarec in prof. Ivan Majciger, ki so dobili od 188 oddanih po 187—168 glasov.

Napósled v odborovem imeni predlaga, prof. *Levec* naj se § 36. pravičnega reda odslej glasi tako: »Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje praviloma na tri leta. Ako se je pa odbor po večletnem tajnikovem službovanju uveril o njegovi popolni sposobnosti, sme ga tudi brez razpisa potrditi za daljšo dōbo«. Ta odborov predlog se je vsprejel po kratkem razgovoru s to izpremembo, da so se v tekstu besede »za daljšo dōbo« izpremenile v besede »za večletno dōbo«.

Konečno se je gospod predsednik navzočnemu gospodu županu ljubljanskemu Petru Grasselliju zahvalil, ker je za občni zbor »Matici« prepustil mestno dvorano.

Iz teh kratkih črtic vidijo gg. čitatelji »Ljubljanskega Zvona«, da je tudi l. 1887. »Matica« kolikor toliko napredovala bodisi v dušnem, bodisi v gmotnem oziru in da je društveni odbor storil vse, kar mu je v zdanjih razmerah možno storiti. Tisti, ki očitajo »Matici«, da je delovanje njeno premalo živahno, da izdava premalo knjig, da so njene knjige prejednostavne, vzmó naj v poštev, da odboru ni možno živahneje in uspešneje delovati, dokler se število društvenikov suče vedno samo okoli 1600. Preverjeni smo, da bi se moglo to število brez posebnega napóra povišati na 2000 do 2500 društvenikov, ko bi se vsi faktorji, ki vplivajo na mnenje slovenskega razumništva, združili z društvenim odborom, njegovimi funkcionarji in poverjeniki v zložno delovanje na vsestranski prosep »Matice Slovenske«, in potem bi tudi društveni odbor v marsikaterem oziru lože ustrežal raznovrstnim željam društvenikov svojih. Besede, katere je g. prof. dr. L. Požar v tem oziru izpregovoril na občnem zboru »Matičinem«, so zlate besede in od vsega srca želimo, da bi si jih dobro zapomnilo takozvano — razumništvo slovensko.

Slovensko pisateljsko podporno društvo. Občni zbor tega društva je bil dne 14. aprila v steklenem salonu čitalničnem. Predsednik g. dr. J. Vošnjak pozdravi društvenike, konstatuje sklepčnost po § 12. društvenih pravil ter prehaja na dnevni red dá besedo tajniku g. prof. Antonu *Raiču*, ki poroča o društvenem delovanju to:

»Veseli me, čestita gospōda, da Vam morem poročati, da je bilo minolega društvenega leta delovanje odborovo, kakor društveno sploh, živahno kakor še nikoli dozdej.